

Reactie Convent hoogleraren Orthopedagogiek en de
Kamer onderwijsdirecteuren Pedagogische
Wetenschappen

De Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Mw. P. Dijkstra

22 februari 2024,

Betreft: Reactie op consultatie Voorstel wetswijziging vereenvoudiging beroepenstructuur psychologische beroepen.

Geachte minister Dijkstra,

In het kader van de wijziging van de wet BIG op de beroepen in de individuele gezondheidszorg, ligt een Algemene Maatregel van Bestuur voor. Deze voorziet onder andere in het wijzigen van naam en deskundigheidsbeschrijving van de GZ-psycholoog, ten behoeve van transparantie voor cliënten en verwijzers over welke zorgverlener waarvoor kan worden ingezet, en ten behoeve van het terugbrengen van het aantal titels en dubbelregistraties in het psychologische zorgveld. Wij begrijpen de wens tot vergroting van transparantie, duidelijkheid voor professionals en cliënten over bij wie men terecht kan voor de best passende behandeling en het terugbrengen van verwarring over psychologische titels.

Als leden van het Convent hoogleraren Orthopedagogiek en de Kamer onderwijsdirecteuren Pedagogische Wetenschappen zien wij echter grote risico's voor de kwaliteit van zorgverlening en arbeidsmarkttekorten waartoe deze wetswijziging kan leiden. We vragen daarom graag uw aandacht voor twee knelpunten die deze wetswijziging ons inziens teweeg zal brengen:

Ten eerste voorzien we dat deze wijziging niet zal leiden tot meer, maar juist tot minder transparantie. De wijziging zal tot meer onduidelijkheid leiden over bij wie men terecht kan voor de best passende behandeling. De nieuwe titel Gezondheidszorgpsycholoog-Generalist lijkt namelijk sterk op de reeds bestaande titel Orthopedagoog-Generalist, beide art.-3 BIG basis beroepen. De definitie van het deskundigheidsgebied van de Gezondheidszorgpsycholoog-Generalist is daarbij in het nieuwe wetsvoorstel flink uitgebreid, waardoor het onderscheid met het art.-3 BIG beroep Orthopedagoog-Generalist onduidelijk is. Dit is onwenselijk, aangezien onderscheidendheid een voorwaarde is voor toelating van een beroep tot de wet BIG.

De oprichting van een privaat register waarin cliënten uitsluitend kunnen opzoeken welke registraties en deskundigheid een psychologisch zorgverlener heeft en dus genoodzaakt worden om voor dezelfde vragen separate registers te raadplegen voor een pedagogisch zorgverlener of psychiater, is daarbij onduidelijk en omslachtig.

Kortom, de beoogde transparantie en duidelijkheid worden met het huidige voorstel niet bereikt.

Aanvankelijk werden de afspraken over de herziening van de beroepenstructuur vastgelegd in het Bestuurlijk Akkoord Geestelijke Gezondheidszorg 2019-2022. De beroepsverenigingen van psychologen en van

pedagogen committeerden zich aan het “ontwikkelen van een samenhangende, duurzame en transparante beroepenstructuur voor psychologische en pedagogische zorg waarin de juiste professional op de juiste plaats de juiste zorg verleent” met als resultaat “meer helderheid over relevante, beschikbare beroepsbeoefenaren voor patiënten, verwijzers en professionals werkzaam binnen de psychologische en pedagogische zorg.” Dat de beroepsverenigingen hier samen nog *niet* goed uit zijn gekomen en zij daarom besloten om separate, overlappende en onduidelijke beroepen structuren te creëren, leidt voor cliënten en naasten, verwijzers en professionals tot een labyrintisch bouwwerk waarmee de zorg niet is gediend.

Wij willen de minister dan ook vragen de opdracht terug te geven aan de beroepsverenigingen met het verzoek samen tot een helder voorstel te komen voor een beroepenstructuur voor de psychologische en pedagogische zorg met duidelijkheid voor professionals, cliënten en naasten, conform de afspraken uit het Bestuurlijk Akkoord Geestelijke Gezondheidszorg 2019-2022.

Ten tweede maken wij ons als onderwijsdirecteuren en hoogleraren Orthopedagogiek zorgen over knelpunten die deze wetswijziging en de bijbehorende AMvB zouden veroorzaken in het opleiden van voldoende aantallen gekwalificeerde professionals, die onze samenleving hard nodig heeft, en waar nu al ernstige tekorten op de arbeidsmarkt zijn. Hoewel niet opgenomen in het huidige wetsvoorstel, vermeldt de memorie van toelichting dat de vereisten van de opleiding tot gezondheidszorgpsycholoog-generalist in een volgend AMvB zullen worden bepaald door de opleidingen die leiden tot een psychologisch beroep. De voorgenomen bepalingen zijn echter door de beroepsvereniging NIP reeds breed met het veld en met (toekomstige) studenten gedeeld en veroorzaken veel onrust en onduidelijkheid. De voornemens betreffen het sluiten van de postmaster psychologische opleiding voor studenten orthopedagogiek. Dat betekent dat studenten orthopedagogiek geen toegang meer zullen hebben tot de opleiding GZ-psycholoog en ook niet tot een specialistische opleiding of tot de opleiding tot psychotherapeut (tot nu toe wel toegankelijk voor orthopedagogen). Momenteel heeft een belangrijk deel van de mensen die de opleiding tot specialist Klinisch Psycholoog-Kind en Jeugd of tot psychotherapeut volgen, een achtergrond in de orthopedagogiek. De voorgenomen wijzigingen beperken de instroom en doorstroom van studenten naar psychologische en orthopedagogische postmaster beroepsopleidingen en naar het specialisme. Daarmee wordt een aanzienlijk deel van de broodnodige aankomende professionals in de GGZ, het onderwijs, de gehandicaptenzorg en de jeugdhulpverlening onnodig beperkt in haar opleidingsmogelijkheden, met (nog) grotere personeelstekorten tot gevolg.

Het blokkeren van mogelijkheden om op basis van de noden van het werkveld of de doelgroep waarmee men werkt, te kiezen voor verdere beroepsopleiding of specialisatie in een naastgelegen zorgexpertise of beroep, strookt niet met het motto “Leven Lang Leren”. Het betekent dat studenten zeer vroeg in de bachelorfase moeten kiezen om voor te sorteren op een specifieke richting in het zorgveld of de mogelijkheid tot het volgen van een specialistische beroepsopleiding, hetgeen geen recht doet aan de student, de beroepspraktijk of de cliënten aan wie de student in de toekomst zorg gaat verlenen.

Wij willen de minister dan ook vragen het huidige wetsvoorstel aan te passen om toegang van orthopedagogen tot de postmaster GZ opleiding te garanderen, zoals die mogelijkheid ook omgekeerd blijft bestaan (psychologen kunnen instromen in de postmaster OG opleiding). Dit lijkt ons eenvoudig te realiseren om garant te staan voor de mogelijkheden van studenten om ook na hun masteropleiding te kiezen voor een postmaster

beroepsopleiding die past bij het zorgveld, de doelgroep of de specifieke zorgvragen waarmee ze na hun universitaire opleiding te maken krijgen. Met toegang van orthopedagogen tot de postmaster GZ opleiding vervalt immers automatisch de mogelijkheid dit in een AMvB te beperken. Voorts vragen we de minister om de opleiding psychotherapeut open te houden voor Orthopedagoog-Generalisten om zich verder te bekwamen in complexe en systemische behandelingen van gezinnen en jeugdigen. Wanneer de opleiding psychotherapeut opgaat in de opleiding tot Klinisch Psycholoog, zal deze nieuwe specialistische opleiding ook toegankelijk moeten zijn voor Orthopedagoog-Generalisten. Op deze manier zal de unieke expertise van de orthopedagoog gewaarborgd blijven.

Met vriendelijke groet,

Namens de Kamer Pedagogiek en het Convent Hoogleraren Orthopedagogiek,

Universiteit Leiden

Prof. dr. M.V. de Jonge
Prof. dr. L.R.A. Alink
Prof. dr. A. van Harmelen
Dr. M. Linting
Prof. dr. C.A. Espin
Prof. dr. P. Vedder

Universiteit van Amsterdam

Prof. dr. B. Orobio de Castro
Dr. M. Hoeve
Prof. dr. E.H. de Bree
Dr. H. Creemers
Prof. dr. C.H.Z. Kuiper
Prof. dr. G.J.J.M. Stams
Prof. Dr. M. van Nieuwenhuijzen
Prof. dr. H.Y.M. Koomen
Prof. dr. P.F. de Jong

Radboud Universiteit Nijmegen

Prof. dr. R. Scholte
Prof. dr. E. Segers
Prof. dr. C. Vissers
Prof. dr. L. Wauters
prof. dr. M.P.J. Vervloed

Universiteit Utrecht

Prof. dr. J. Huijding
Prof. dr. J. J. Asscher
Prof. dr. S. Branje
Prof. dr. M. Deković
Prof. dr. W.B.T. Blom

Vrije Universiteit Amsterdam

Prof. dr. C. Schuengel
Prof. dr. P. Sterkenburg
Prof. dr. M. Meeter
Dr. A.M. Willemen
Prof. dr. J. Hendriks

Erasmus Universiteit Rotterdam

dr. R. Kok
Prof. dr. A.T. Harder

Rijksuniversiteit Groningen

Prof. dr. M.J. Warrens
Prof. dr. A. Lichtwarck-Aschoff
Prof. dr. L. Batstra
Prof. dr. M.W.G. van Dijk
Prof. dr. A.E.M.G. Minnaert
